

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 2. An uxor in bonis Mariti habeat tacitam hypothecam ratione aliorum bonorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

negatur, in L. unic. C. de privilegio dotis ibi: Scire debes, privilegium dotis, quo mulieres ununtur in actione de dote, ad heredem non transire; quoad descendentes videtur obflare. I. quod privilegia personalia non transeant ad heredes, ne quidem liberos. Deinde §. fuerat. Infit. de actionib. ibi: hoc privilegium solum mulieris providentia esse introductum. Dicendum tamen, dari etiam heredibus uxoris ab ea descendentibus. ratio sumitur ex L. 12. C. potiores. V. Exceptis, relata n. 1859. ubi expresse dicit Imperator, quod filius anterioris matrimonii contra novercas, pro dote matris suae in rebus paternis, jam providerit hypothecam; nullam autem aliam dedit, quam istam, nimirum, ut gaudeat privilegio matris in rebus paternis contra Novercas, & alios Creditores; ergo, ad r. in contrarium Resp. id n. intelligi de privilegio concessis parentibus inuitu liberorum, sic personale beneficium competentiae, quod L. 12. ff. soluto matrimonio, negatur heredibus, non intelligitur nisi de extraneis; & descendentibus L. 18. ff. cod. conceditur; ex quo etiam habetur solutio ad L. unicam. ad 2. ex §. fuerat. Resp. etiam extensionem ob descendentes pertinere ad providentiam mulieris.

§. 2.

An uxor in bonis Mariti habeat tacitam hypothecam ratione aliorum bonorum.

1863 Ante resolut. not. aliud esse, quod uxor propter certa bona habeat tacitam hypothecam in bonis mariti; aliud, quod eam habeat cum privilegio praelationis ad anteriores Creditores; quo praenotato r. uxori, etiam pro bonis paraphernalibus, quorum administrationem habet maritus, in bonis mariti habere tacitam hypothecam; sed, non cum privilegio praelationis; prima pars desumitur ex L. ubi adhuc. 29. C. de iure dot. ibi: ubi, adhuc matrimonio constituto, maritus ad inopiam sit deductus, & mulier sibi prospicere velit, resque sibi suppositas pro dote, & ante nuptias donatione, rebus-

que extra dotem constituitis tenere: non tantum mariti res ei tenenti, & super his ad iudicium vocata, exceptionis praesidium ad expellendum ab hypotheca secundum Creditorem praestamus; Sed etiam, si ipsa contra detentatores rerum, ad maritum suum pertinentium, super iisdem hypothecis aliquam actionem secundum legum distinctionem moveat, non obesse ei matrimonium adhuc constitutum, Sancimus; sed ita eam posse easdem res vindicare, vel à Creditoribus posterioribus, vel ab aliis, qui non potiora jura legibus habere noscuntur, ut potuisset, si matrimonium eo modo dissolutum esset, quo dotis, & ante nuptias donationis exactio ei competere poterat. Ubi vides ex hoc textu idem dicendum de donatione propter nuptias; ut notat etiam Azor p. 3. l. 7. c. 3. & alii. Secunda verò pars videtur colligi ex illis verbis: *Vel à Creditoribus posterioribus, vel ab aliis, qui non potiora jura legibus habere noscuntur.*

Hæc tamen secunda pars à nonnullis 1864 traditur cum distinctione, an uxor agat præcisè pro donatione propter nuptias acquirenda? an pro illa acquirenda non utcumque, sed tanquam sibi tacite hypothecata pro sua dote? in primo affirmant tacitam illi competere hypothecam etiam pro illis bonis, ut diximus præced. numero, sed sine privilegio praelationis: Secus, in secundo; quia tunc potius agit pro dote, comparatione cujus habet tacitam hypothecam cum privilegio ad alios Creditores etiam anteriores, quaestio esse potest, an dos, quam puella secumferunt ad monasterium, nullis bonis stabilibus vi suae regulæ fundatum, sed ex sola dote ad centum applicata præbens alimentis suis, gaudeat privilegio praelationis ad alios anteriores Creditores in casu, quo bona debitoris non sufficiunt ad solvendo omnes Creditores?

Resp. etsi hoc claro jure civili non videatur stabili posse; nihilominus re- 1865 ctius affirmari ex ratione. I. quia causa pia in plurimis præfertur aliis; & cum de his agitur, non est judicandum secundum leges, sed sacros canones, ut constat ex dictis; in sacris autem canonibus matrimonium spirituale, consequenter

& dos, à spiritualiter nubente, monasterio allata, gaudet prerogativis matrimonii carnalis in huius favorem à jure indulto, præsertim quoad dotem allatam ad sustentanda matrimonii onera, quod à fortiori tenet, cum fiat loco alimentorum sponsæ; arg. c. *inter corporalia* 2. de translat. Episcopi; illud certum videtur, ubi concurrunt plures Creditores, tempore quantumvis posteriores, præferendos esse anterioribus, quando debita istorum non sunt liquida, hoc est, non habent causam debendi; eorum verò liquida sunt, & expressam habent causam debendi.

ARTICULUS IV.

De Cautionibus.

1866 Quid, & quotuplex sit cautio, diximus in principio hujus tit. à n. 1803. de aliis porro cautionibus particularibus, ibi non expressis, (ut sunt *de non offendendo, iudicio fessi, aut iudicatum solvi, vel rem ratam haberi*) egimus lib. 1. tit. 28. de Procuratoribus. Illud nota, cautionem realem esse omnium fere securissimam; nam *juratoria* sæpe violatur, vel agrè non raro ad executionem trahitur; *fidejussoria* etiam Creditores frequenter litibus implicat; quia tamen debitores, etiam cautionem realem, quandoque non redimunt cum damno Creditoris, quæstio est, an, & qualiter Creditor pignus possit vendere, si debito ipsi tempore debitum non sit solutum? Re. posse ut dictum est à n. 1828.

1867 Hinc not. 1. si redemptioni pignoris faciendæ per solutionem debiti terminus præfixus est, debitorem tunc non solventem censeri esse in mora, etiam Creditore non petente; quia dies pro Creditore interpellat *L. magnam*, C. de contrahend. & committ. stipul. si autem dies non fuit præscriptus, moram incipere, quando elapso rationabili tempore interpellatur à Creditore *L. si ex legati causa*. ff. de verb. oblig. Creditorem autem in pignoris venditione procedere debere bona fide, & vendere, quo majori pretio potest, adeoque Subhastatione, *L. ult.* C. de jure dom. &, si ipse debitor

velit vendere, debere illi accepta cautione permittere; sic Lugo cit. n. 36.

Not. 2. Creditorem in casibus jure sibi permittis vendentem pignus, ejus dominium transferre in Emptorem; quia, licet ipse non sit dominus pignoris; est tamen in hoc casu debitoris Procurator à Lege, vel Judice constitutus, sic Lugo cit. n. 40.

In c. *Cum constet* fin. h. t. fit specialis mentio de cautione, quam proprietarius exigere potest ab usufructuario; cum enim quidam reliquisset testamento proprietatem bonorum suorum Mariæ uxori Cajæ; usumfructum Joannæ Matris suæ, uxori Augerii; *Maria* proprietaria, mortuo testatore, petiit ab Joana uxore Augerii, præstari idoneam cautionem, quod utatur, & fruatur rebus immobilibus salva illarum substantia ad arbitrium boni viri; pecuniam verò, ac æstimationem bonorum, quæ consumuntur usu, & in hæreditate reperta fuerint, dictæ Mariæ, vel hæredibus ejus in morte sua restituat, super quibus ad cautionem præstandam; Pontifex illam compellimandam; hoc autem spectat proprie ad secundam partem hujus tituli, de cautionibus in genere, quod à se editum Gregorius IX. apponi voluit, ut corresponderet nigrum etiam alteri parti Rubricæ.

Ex hac Gregorii decretali deducunt communiter Canonista, istam conclusionem: *Usufructuarius cavere debet, quod utatur fruatur rebus immobilibus, salva earum substantia, & finito usufructu eas restituet, si exierit; alias, ipsarum rerum æstimationem*; id quod etiam jure civili merito cautum est; cum enim Usufructuarius deteriorem causam proprietatis facere non debeat, & æquum sit, reddi securum proprietarium, ideo Prætorum cavisse, usufructuarium cogere, cautionem præstare de utendo boni viri arbitrio & de restituendo, quod superstit, finito usufructu.

Circa hanc decretalem moveri potest quæstio ex illis verbis dicti canonis: cum *constet Joannam, mulierem, uxorem Augerii, quoad usum fructum filio suo successisse*; videtur enim usufructus non posse continuari successione; cum morte finiat, nec in eo detur successio, *L. Liber*. 23 ff. de